

בדרך כון אמרנה

מרבץ של ישראל מרץ שר התורה שליט"א

גליון מ"ט
חוקת תש"פ

דרך מצוותיך שו"ת בהלכה מרבינו

דיני פירורי הפת

שאלה: (סי' קפ ס"ב) בהא דכתב המחבר דיש לשייר פת על השלחן עד לאחר הברכה, האם דין זה נאמר רק על הפת, או דלמא גם באוכל מזונות ומברך ברכת מעין שלש צריך לשייר פת עד לאחר הברכה.

תשובה: דוקא פת. [והוסיף רבינו שליט"א דלאו דוקא פת לחם, אלא גם פת הבאה בכיסנין אם קבע סעודתו עליה ומברך ברהמ"ז צריך לשייר הימנה פת על שולחנו].

***

שאלה: קבע סעודתו על פת ולא שייר ממנה על שולחנו בשעת ברהמ"ז, האם סגי גם במיני מזונות שנשתיירו שם. תשובה: כן.

***

בדין כיסוי הסכין בשעת הברכה

שאלה: (שם ס"ה) כתב המחבר דיש לכסות הסכין בשעת ברכת המזון, ובשבת ויו"ט לא נהגו לכסותו, ויש לעיין איך הדין בסעודת מלוה מלכה. תשובה: לכאור' א"צ.

***

שאלה: (שם) האם צריכים לכסות בשעת ברהמ"ז גם סכינים מפלסטיק המונחים על השולחן. תשובה: כנ"ל.

***

שאלה: בהנ"ל, כשנמצאים בסעודה רבת משתתפים האם צריכים להקפיד שיכסו כל המסובים את סכיניהם, או"ד רק על סכיני יד להקפיד. תשובה: על שלו.

***

דין מים אחרונים

שאלה: (סי' קפא) הנוטל ידיו למים אחרונים מכלי המיועד לשתייה, האם נאסרו המים [שנשארו בכלי] מדין שיורי רחיצה. תשובה: לא.

***

בדין חינוך קטנים בברכת המזון

שאלה: (סי' קפו ס"ב) מי שבניו הקטנים לא מברכים ברהמ"ז, ומחנכם באופן שמקבלים האוכל רק לאחר ברהמ"ז, האם נוהג כדין. תשובה: אם מועיל שפיר דמי.

(שערי שיח)

דרך פקודיך פנינים על פרשת השבוע

מה בא למעט "זאת" חוקת התורה

שאלה: "זאת חוקת התורה" (י"ט ב). ידוע ד"זאת" הוי מיעוט (פסחים ס"א:), מה בא למעט בפסוק הזה. תשובה: שרק טהרת פרה היא חוקה בלי טעם.

***

מתי עני חשוב כמת

זאת התורה אדם פי ימות ב'אהל' (י"ט י"ד)
סיפר רבינו כמה פעמים:

כשלמדתי בצעירותי בישיבת תפארת ציון בבני ברק, שמענו שיעורים מהגאון הצדיק רבי אברהם יצחק גרשנוביץ זצ"ל, הוא היה רב עוד בחוץ לארץ וקראו לו הז'בינקער ר"ב.

סיפרו עליו שבבחרותו למד בטלז אצל הגאון רבי אליעזר טעלזר, ובאותם תקופות לא היה הפרוטה מצויה בכיס של הבחורים, ואם היו צריכים לאיזה מקום, היו מבקשים דמי נסיעה מהראש-ישיבה.

הראש ישיבה אכן היה נותן את הכסף, אך תנאי היה לו: אני רוצה לשמוע מקודם איזה דבר תורה. פעם הוצרך הבחור גרשנוביץ ליסוע למקום, וביקש מעות לנסיעה, ענה לו רבי אליעזר, תאמר לי איזה דבר תורה.

הבחור השנון ענה, הרי עני חשוב כמת (נדרים ס"ד ב') ומצוה לקיים דברי המת (תענית כ"א א') ואני מבקש מעות...

הגיב ר"א: מצוה לקיים דברי המת רק אחרי שהוא מת, אבל לא בעודו חי והא אומר אני חשוב כמת... ומכל מקום הראש ישיבה נהנה משנינותו של הבחור ונתן לו כסף.

***

ופעם הגיע אל רבינו יהודי וביקש שיתן לו את כל עשרות ספריו שחיבר, במתנה חנם אין כסף... רבינו כנראה הבין שהלה חפץ במתנות. הביט בו ומיד אמר: איתא בגמרא (עירובין פ"א ב') 'דבר תורה מעות קונות' אתה רוצה דבר תורה? על ידי מעות הקונות... (שבענו מטובך)

דרך חוקיד

שו"ת על הש"ס מרבינו

- לא סודר ע"פ סדר הדף היומי -

מוסכת שבת

דף כד:

מהו לשון "בלבד" הנאמר לגבי הדלקת שמן זית
שאלה: "רבי טרפון אומר, אין מדליקין אלא בשמן זית
בלבד". צ"ב תיבת בלבד למאי אתא, ומה בא למעט.
תשובה: זית רע.

***

דף כה:

מדוע ר' יהודה בר אלעאי רחץ רק פניו ידיו ורגליו
שאלה: "כך היה מנהגו של ר' יהודה בר אלעאי וכו',
ורוחץ פניו ידיו ורגליו". וצ"ע דבטור וברמ"א איתא
דלכתחילה צריך לרחוץ כל גופו.
תשובה: כנראה לא היה לו מקווה.

***

דף כח:

הכשר פיל לדופן סוכה
שאלה: "לא הוכשרו למלאכת שמים, אלא עור בהמה
טהורה". צ"ב, לפי"ז איך שרי להשתמש בפיל לדופן סוכה.
תשובה: כי לא משתמשים בעורו.

***

דף כח:

תחש שהיה בימי משה נברא כבר בששת ימי בראשית
שאלה: "תחש שהיה בימי משה וכו', ולפי שעה נזדמן לו
למשה". וצ"ב דהא אין חדש תחת השמש.
תשובה: כבר נברא בששת ימי בראשית.

(אריה שאג)

דבר העורך

בזכות התורה ולומדיה ינצל העולם

הנה בתקופה האחרונה רבינו חוזר ואומר שהפיתרון
למניעת נגיף הקורונה הוא בהתחזקות בתורה, שרבינו
חוזר ואומר שתורה מגנא ומצלא, וכאב ליבו על סגירת
הישיבות ואמר "התורה ציוותה עלינו לשמור על עצמנו
עוד לפני שהם המציאו את החוקים שלהם, אבל אם הם
היו יודעים כמה התורה והתפילות בציבור מגנא ומצלא,
היו מוצאים פתרון שנצליח לעשות את זה בלי להכנס
לסכנה.

ובפעם אחרת ציין דברי הגמ' בסוטה שלימוד התורה
בכחה להגן ולהציל מכל מרעין בישין, ושהסכנה
הגדולה ביותר הוא סגירת מוסדות התורה והחינוך,
ומיד שהיה אפשר לפתוח רבינו שש ושמת, ותמה על
שאלת מנהלי מוסדות באמרו איך אפשר

וכעת רואים אנו בעינינו באמונה חושית דברי רבינו
שלצערינו שבת אחר סגירת הישיבות, (שמסיבות
מסוימות היה קשה להשאיר הישיבות פתוחים), נפטר
הראשון בארץ מהנגיף.

והיום לאחר שזכינו שנפתחו רובו ככולו של הישיבות
בתנאים מסוימים, (יש להוקיר בזאת הרב שמואל ליטוב
והרב חיים אהרן קאפמן שעשו רבות למען זה), ברוך
השם למרות שמתרבים החולים בקצב גדול מאד אך
הזקוקים לסיוע רפואי והנפטרים מהנגיף, ירד מאד מאד
האחוזים מלפני זה.

נסיים בדברי רבינו "אחרי הסכנה הגדולה שלא למדו
תורה כראוי, מוכרחים להתחזק עכשיו ביותר ולזכות
לתורה מגנא ומצלא".

אשרי העם שהוא מנהיגו

מהנעשה והנשמע בקודש פנימה

- בעש"ק רבן של ישראל השתתף במסע לויית להבחל"ח הגה"צ ר' יוסף גולדנטל זצוק"ל ראש ומייסד ישיבת אופקים.
- עקב התגברות נגיף הקורונה, ועקב שלצערינו מוסדות התורה והחינוך לומדים עקב המצב בקשיים רבים המפריעים
ללמוד, ע"ד רבותינו עיני העדה רבן של ישראל שליט"א ומרן ראש הישיבה שליט"א העתירו השבוע ביום ראשון כלל
ישראל בכל מקומות מושבותיהם בתפילת יום כיפור קטן לישועת הכלל והפרט, להסרת נגיף זה מהעולם, ולשוב לבתי
כנסיות וישיבות ולשוב לימינו כקדם.

- ביום תפילה זה התקיים עצרת תפילה בראשות רבן של ישראל בבית מדרשו לדרמן לעצירת הנגיף, עוד השתתפו במעמד
הגר"י הלל שליט"א, הגר"ש גלאי, הגר"ז ברלין, הגר"ש שטינמן, הגר"ב פינקל, הגר"נ נוסבוים, הגר"ש א שטרן,
הגרמ"ש אדלשטיין, הגר"ש קנייבסקי, הגר"י קולדצקי, במעמד העתירו בסדר תפלה מיוחד על כל עדת בני ישראל ואמרו
את כל סדר התחנונים שתיקן מרנא ורבנא הגה"ק רעק"א זיע"א לינצל מכל צרה וצוקה, המעמד נערך ע"י קופת העיר.

ברכת תנחומים נשגר קמיה תלמיד רבינו ודולה ומשקה רבות בקו ובגליון מתורתו,
הגאון ר' ישכר ברוך גולדנטל שליט"א, על פטירת אביו הגה"צ ר' יוסף זצוק"ל
יהי רצון שהמקום ינחם אותו וכל המשפחה הרוממה בתוד שאר אבלי ציון וירושלים

יו"ל ע"י קו דרך אמונה - 0799-211-666

לקבלת הגליון ניתן לפנות למייל - a0799211666@gmail.com

לתרומות והנצחות ניתן לפנות לפלאפון - 052-760-6474

הגליון יו"ל בסיוע עמותת נעשה אדם ע.ר. 580652063